

УДК 794.1

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ШВИДКОСТІ І ЯКОСТІ ГРИ ШАХІСТІВ НА ЕТАПІ МАКСИМАЛЬНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ В УМОВАХ ОНЛАЙН-ІГОР

Олександр ПРОХОРОВ

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, Україна*

Вступ. Сьогодні вже ні в кого не викликає сумніву, що повноцінна підготовка шахістів не може здійснюватися без використання інтернет-технологій (зокрема, онлайн шахових платформ, наприклад Chess.com), а кваліфікований шахіст (студент) повинен добре орієнтуватися в просторах Інтернету і вміти ефективно використовувати його можливості у своїй професійній шаховій діяльності.

Використання шахових комп'ютерних онлайн технологій суттєво розширює можливості тренера в підготовці спортсменів. Із використанням шахових комп'ютерних програм та онлайн-платформ стає можливим детальніше здійснення інформаційно-пошукових, навчальних та ігрових функцій, розвиток умінь і навичок шахової майстерності спортсмена у всіх стадіях шахової партії.

Використання шахових онлайн-платформ «Інтернет» дає змогу здійснити оптимальний пошук спаринг-партнерів на ігрових порталах, проводити дистанційне тренування й своєчасно отримати оперативну інформацію.

Додаткове застосування електронних баз (Chess Base чи Chess Assistant) допомагає розв'язанню найважливішого завдання етапу спортивного вдосконалення — забезпечити високе володіння технікою шахової гри, оперативно усувати помилки попередніх етапів підготовки й розвинути мислення шахістів.

Завдяки потужним шаховим програмам на базі сучасних процесорів та аналітичних шахових «двіжків» (Stockfish, Komodo, Fritz), шахісти навчилися проводити такі перспективні обчислення, що різниця між короткостроковими тактичними розрахунками й довгостроковим стратегічним плануванням стала неловимою.

Комп'ютери також почали використовувати бази даних ігор між гротмейстерами («штучний інтелект»), що дає змогу знаходити найбільш вдалі ходи. Стало зрозуміло, що навіть найкращі гравці мають мало шансів на щось більше, ніж випадкова нічия.

Сьогодні шахові програми стали настільки досконалими, що навіть гротмейстери іноді роблять величезні зусилля, щоб зрозуміти логіку деяких ходів комп'ютера.

Слід зазначити, що питання використання шахових інтернет-ресурсів (Chesscom чи Lichess) потребує детальнішого вивчення.

Мета — визначити динаміку оцінювання найкращих ходів і витрачений час для їх обдумування в шахістів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей на базі аналізу шахових інтернет-ресурсів (на прикладі Chess.com) та перспективи використання їх у навчально-тренувальному процесі кваліфікованих шахістів.

Організація та методи дослідження. У дослідженні взяв участь студент ЛДУФК ім. Івана Боберського, міжнародний гротмейстер Кирило Шевченко. <https://ratings.fide.com/profile/14129574> <https://www.chess.com/member/kirillshevchenko>

Матеріали дослідження опрацьовано в програмі аналітичного аналізу — Stockfish 16 із використанням шахової програми Chess Base 17.

У роботі використано такі методи дослідження: аналіз наукової та методичної літератури; аналітичні спостереження; тестування,

методи математичної статистики за допомогою аналітичних шахових програм; статистичний аналіз.

Приклади. Взято до уваги три партії із різним контролем часу (класика, рапід, бліц).

Smirin Ilia (2595) — Shevchenko Kirill (2694)

FIDE World Cup Baku 2023

Shevchenko Kirill (2684) — Giri Anish (2768)

Superbet Rapid Poland 2023 Warsaw

Shevchenko Kirill (2927) — Sarana Alexey (3099)

Chess.com Speed chess championship 2023

Результати. Установлено, що рівень точності гри Кирила в партіях становив відповідно (96.3–95.3–88.1) за шкали 100.

Результати, статистичного аналізу показали відмінну статистику гри Кирила за різного контролю гри, за використання майже повного відрізка часу для обдумування ходів. Рейтинг і кваліфікація Кирила відповідають силі гри, точності ходів і часу, відведеного до кінця партії.

Висновок. Сьогодні вже не викликає сумніву, що в навчально-тренувальний процесі шахістів стає ефективнішим, якщо вони володіють інтернет-технологіями і використовують ресурси, і можливості інтернету у своїй практичній діяльності. Значення шахових інтернет-ресурсів — це необмежений доступ до професійної інформації, використання навчальних новинок, онлайн-курсів, сайтів, співпраця з іншими тренерами й шахістами, обмін інформацією з колегами й експертами з інших країн, об'єднання професійних ресурсів для вирішення спільних завдань.

Шахові інтернет-ресурси можна використовувати в теоретичній, практичній і психологічній підготовці шахістів різного рівня кваліфікації. Також інтернет є невід'ємним компонентом дистанційного навчання. Проте використання шахових інтернет-технологій потребує детальнішого розроблення відповідних методик, які можна було б використовувати в навчально-тренувальному процесі.

Після проведення дослідження можна зробити певний висновок щодо якості виконання найкращих ходів у класичній грі за великий проміжок часу, який безпосередньо впливає на якість ходів і кінцевий результат партії.

У партіях із швидкою й блискавичною грою цей відсоток може і має бути набагато нижчим і відповідно якість спадає.

Ключові слова: шахи, інтернет-ресурси, шахові сайти, онлайн.

Список використаних джерел

1. Михайлова І. Підготовка юних висококваліфікованих шахістів за допомогою комп'ютерних шахових програм та «Інтернет» дис. 2005
2. Shannon 3. Programming a Computer for Playing Chess // Philosophical Magazine, Ser.7, Vol. 41, No. 314. March 1950.
3. <https://www.chess.com/terms/chess-engine>
4. <https://www.chess.com/news/view/stockfish-16-on-chesscom>
5. <https://help.chessbase.com/cb17-eng.pdf>